

WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY Z MUZYKI

w klasach 4 – 7

„Lekcja muzyki “

Wydawnictwo: NOWA ERA

SZKOŁA PODSTAWOWA NR 3

im. Jana Brzechwy

W GOLENIOWIE

ROK SZKOLNY 2025/26

NAUCZYCIEL: magister sztuki Anetta Maciejewska- Hauda

Sposoby oceniania uczniów

Sposób oceniania w znaczący sposób wpływa na stosunek uczniów do przedmiotu, a co za tym idzie – także na efektywność procesu nauczania. Na lekcjach muzyki, która jako przedmiot artystyczny wymaga szczególnego podejścia do tej kwestii, ocena proponowana przez nauczyciela ma za zadanie- motywować ucznia do działania i rozwijania swoich umiejętności.

Oceny z muzyki dotyczą poziomu wiedzy i umiejętności w kontekście indywidualnych zdolności i zainteresowań muzycznych ucznia, a także jego aktywności na lekcjach. Ocena nie może być obniżana z powodu niewielkich postępów dziecka w nauce, jeśli źródłem tych niepowodzeń jest brak uzdolnień muzycznych.

Ocenianie wiedzy teoretycznej i umiejętności praktycznych

Przy ocenianiu ucznia, nauczyciel oddziela jego postępy w **opanowywaniu wiedzy teoretycznej**, niewymagające aktywności muzycznej, od umiejętności śpiewu, gry na instrumentach i tworzenia muzyki. Znajomość elementów teorii i historii muzyki jest oceniana według jednakowych kryteriów dla całej klasy. Dotyczy to także umiejętności pisania nut (z wyłączeniem dzieci z dysgrafią).

W celu sprawdzenia wiedzy muzycznej nauczyciel może wykorzystać:

- **ćwiczenia utrwalające** – dają możliwość określenia stopnia opanowania przez uczniów wiedzy muzycznej;
 - **ćwiczenia jako sprawdziany** – niektóre zadania (np. krzyżówki, quizy) jako sposób do szybkiego sprawdzenia wiadomości.

Umiejętności praktyczne muszą być oceniane w kontekście predyspozycji muzycznych dziecka. W tym przypadku ewaluacja nie może wynikać z bezwzględnej skali osiągnięć. Każdy uczeń ma możliwość uzyskania oceny bardzo dobrej, jeśli tylko będzie zaangażowany i staranny.

Przy ocenianiu umiejętności praktycznych nauczyciel indywidualizuje poszczególne oceny.

System oceniania w nauczaniu muzyki

Zgodnie z założeniami reformy programowej aktualny system oceniania zapewnia:

- pobudzenie rozwoju umysłowego ucznia,
- ukierunkowanie jego dalszej, samodzielnej pracy oraz wdrażanie do systematyczności, samokontroli i samo- oceny,
- nabywanie umiejętności rozróżniania zachowań pozytywnych i negatywnych,
- dostarczanie rodzicom bieżącej informacji o osiągnięciach dzieci, a nauczycielom wiedzy, w jakim stopniu założone cele kształcenia zostały zrealizowane.

Relatywna, elastyczna i zindywidualizowana ocena z muzyki

Nauczyciel przy wystawianiu oceny z muzyki bierze pod uwagę przede wszystkim wysiłek wkładany przez ucznia w wywiązywanie się z obowiązków wynikających ze specyfiki zajęć.

Ocena z muzyki jest relatywna, uzależniona od potencjału uczniów i prezentowanej przez nich postawy. Oceny cząstkowe zapisywane są w formie procentowej od 0 do 100. Oceny śródroczne i roczne zapisywane są w formie cyfry od 1 do 6.

Przy ocenie nauczyciel uwzględnia przede wszystkim zaangażowanie i wkład pracy, znajomość literatury muzycznej i związaną z tym wiedzę, a także umiejętność śpiewania i gry na instrumentach. Głośne czytanie nut oraz podawanie wiadomości z zakresu teorii i historii muzyki nie mogą stanowić podstawy do oceny ucznia.

Ocenie podlegają następujące elementy:

- śpiew,
 - gra (na instrumencie melodycznym, np. na flecie, dzwonkach, flażolecie, oraz na instrumentach perkusyjnych niemelodycznych),
- wypowiedzi ucznia na temat utworów muzycznych,
- działania twórcze,
- znajomość terminów i wiedza muzyczna,
- aktywność na lekcjach,
- prowadzenie zeszytu przedmiotowego.

Kryteria i zakres oceniania na lekcjach muzyki

Ocenę celującą (96-100 %) otrzymuje uczeń, który:

- prawidłowo i całkowicie samodzielnie śpiewa piosenki z podręcznika oraz z repertuaru dodatkowego,
- prawidłowo gra na różnych instrumentach melodycznych melodie z podręcznika oraz z repertuaru dodatkowego,
- samodzielnie odczytuje i wykonuje dowolny utwór,
- potrafi rozpoznać budowę utworu muzycznego,
- posiada wiedzę i umiejętności przekraczające poziom wymagań na ocenę bardzo dobrą,
- bierze czynny udział w pracach szkolnego lub pozaszkolnego zespołu muzycznego lub chóru (reprezentuje szkołę),
- jest bardzo aktywny muzycznie,
- wykonuje różne zadania twórcze, np. układa melodię do wiersza, akompaniament perkusyjny do piosenek

Ocenę bardzo dobrą (86-95 %) otrzymuje uczeń, który:

- prawidłowo i samodzielnie śpiewa większość piosenek przewidzianych w programie nauczania,
- prawidłowo i samodzielnie gra na instrumentach melodycznych większość melodii przewidzianych w programie nauczania,
- umie bezbłędnie wykonywać rytmy – gestodźwiękami i na instrumentach perkusyjnych,
- potrafi rytmizować teksty,
- rozumie zapis nutowy i potrafi się nim posługiwać,
- zna podstawowe terminy muzyczne z programu danej klasy,
- podaje nazwiska wybitnych kompozytorów z programu danej klasy.

Ocenę dobrą (71-85 %) otrzymuje uczeń, który:

- poprawnie i z niewielką pomocą nauczyciela śpiewa pieśni i piosenki jednogłosowe,
- poprawnie i z niewielką pomocą nauczyciela gra kilka melodii oraz akompaniamentów do piosenek na używanym na lekcjach instrumencie melodycznym,
- wykonuje proste rytmy – gestodźwiękami i na instrumentach perkusyjnych niemelodycznych,
- rytmizuje łatwe teksty,
- zna podstawowe terminy muzyczne z programu danej klasy i wie, co one oznaczają,
- prowadzi systematycznie i starannie zeszyt przedmiotowy lub zeszyt ćwiczeń.

Ocenę dostateczną (51-70 %) otrzymuje uczeń, który:

- niezbyt poprawnie i z dużą pomocą nauczyciela śpiewa niektóre piosenki przewidziane w programie nauczania,
- niezbyt poprawnie i z dużą pomocą nauczyciela gra na używanym na lekcjach instrumencie melodycznym nie- które melodie przewidziane w programie nauczania,
- wykonuje najprostsze ćwiczenia rytmiczne – gestodźwiękami i na instrumentach perkusyjnych niemelodycznych,
- zna tylko niektóre terminy i pojęcia muzyczne,
- prowadzi zeszyt niesystematycznie i niestarannie.

Ocenę dopuszczającą (30- 50 %) otrzymuje uczeń, który:

- niedbale, nie starając się poprawić błędów, śpiewa kilka najprostszych piosenek przewidzianych w programie nauczania,
- niedbale, nie starając się poprawić błędów, gra na instrumencie melodycznym gamę i kilka najprostszych utworów przewidzianych w programie nauczania,
- niechętnie podejmuje działania muzyczne,
- myli terminy i pojęcia muzyczne,
- dysponuje tylko fragmentaryczną wiedzą,
- najprostsze polecenia – ćwiczenia rytmiczne – wykonuje z pomocą nauczyciela.

Ocenę niedostateczną (0-29 %) uczeń otrzymuje tylko w sytuacjach wyjątkowych, np. gdy, mimo usilnych starań nauczyciela, wykazuje negatywny stosunek do przedmiotu oraz ma bardzo duże braki w zakresie podstawowych wymagań edukacyjnych dotyczących wiadomości i umiejętności przewidzianych dla danej klasy. Mimo pomocy nauczyciela nie potrafi i nie chce wykonać najprostszych poleceń wynikających z programu danej klasy. Nie prowadzi również zeszytu przedmiotowego lub zeszytu ucznia.

Kryteria oceniania – co oceniamy

1. Podczas wystawiania oceny za śpiew nauczyciel bierze pod uwagę: poprawność muzyczną, znajomość tekstu piosenki, ogólny wyraz artystyczny.
2. Przy wystawianiu oceny za grę na instrumencie uwzględnia się: poprawność muzyczną, płynność i technikę gry, ogólny wyraz artystyczny.

3. Wystawiając ocenę za wypowiedzi na temat utworów muzycznych, połączoną ze znajomością podstawowych wiadomości i terminów muzycznych, nauczyciel bierze pod uwagę:
- zaangażowanie i postawę podczas słuchania,
 - rozpoznawanie brzmienia poznanych instrumentów i głosów,
 - rozpoznawanie w słuchanych utworach polskich tańców narodowych,
 - podstawową wiedzę na temat poznanych kompozytorów,
 - wyrażanie muzyki środkami pozamuzycznymi (np. na rysunku, w opowiadaniu, dramie).
4. Przy wystawianiu oceny za działania twórcze – wokalne i instrumentalne nauczyciel bierze pod uwagę:
- rytmizację tekstów,
 - improwizację: rytmiczną, melodyczną (wokálną i instrumentalną) oraz ruchową,
 - umiejętność korzystania ze zdobytych wiadomości i umiejętności przy wykonywaniu zadań twórczych, np. wymagających korelacji działań muzyczno-plastycznych,
 - umiejętność przygotowywania ilustracji dźwiękowej do opowiadania, komiksu, grafiki itp. (dobieranie efektów dźwiękowych),
 - umiejętność tworzenia prostych akompaniamentów perkusyjnych.
5. Ocena aktywności na lekcji oraz za udział w muzycznych zajęciach pozalekcyjnych.

Za aktywną postawę na lekcji uczeń może otrzymać ocenę dobrą lub bardzo dobrą. Jeśli dodatkowo wykaże się wiedzą lub umiejętnościami wykraczającymi poza ustalone wymagania, otrzymuje ocenę celującą. Za systematyczną i bardzo dobrą pracę w szkolnym lub pozaszkolnym zespole muzycznym lub chórze oraz za udział w ich występach, koncertach lub konkursach muzycznych (reprezentując szkołę) uczeń może mieć podwyższoną ocenę z muzyki o jeden stopień.

6. Przy wystawianiu oceny za zeszyt przedmiotowy lub zeszyt ćwiczeń nauczyciel bierze pod uwagę:
- estetykę ogólną,
 - systematyczność,
 - prace domowe odrabiane przez ucznia samodzielnie. (Ocena za zeszyt, w zależności od opinii nauczyciela, może, ale nie musi wpływać na końcową ocenę z muzyki).

DOSTOSOWANIE WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH ORAZ FORM I METOD PRACY DO INDYWIDUALNYCH POTRZEB UCZNIA NA LEKCJACH MUZYKI

Na lekcjach muzyki oceniając ucznia posiadającego orzeczenie lub opinię z PPP bierze się pod uwagę jego wysiłek włożony w przygotowanie zadań muzycznych i stosunek do przedmiotu. Efekt końcowy nie jest najważniejszy. Uwzględnia się również zalecenia zawarte w ww. dokumentach o dostosowaniu wymagań do dysfunkcji ucznia. Należy szczególnie doceniać wkład pracy ucznia, a także jego stosunek do obowiązków szkolnych tj. (systematyczność, obowiązkowość, chęci ucznia).

Uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim

- w ocenianiu zwracać większą uwagę na wysiłek włożony w wykonanie zadania, niż ostateczny efekt pracy;
- umożliwiać wykonanie (śpiew, gra na instrumencie) tylko części utworu o mniejszym stopniu trudności;
- jeśli uczeń nie jest w stanie zaśpiewać utworu, można zastąpić śpiewanie rytmiczną recytacją tekstu piosenki;
- umożliwiać wykonanie utworu przy pomocy nauczyciela;
- pozostawiać więcej czasu na jego utrwalenie;
- wzmacniać odczucia uczniów, że to co robią jest ważne i ciekawe;
- pozwalać na korzystanie ze śpiewników, wzorów, zapisów nutowych,
- liberalnie oceniać wytwory artystyczne ucznia;
- umożliwiać korzystanie z różnorodnych pomocy dydaktycznych;
- wykorzystywać zasoby multimedialne, ułatwiające skupienie uwagi;
- dokładne instruowanie wstępne, ciągle dostarczanie wskazówek w trakcie pracy, stosowanie powtórzeń, ograniczanie instrukcji słownych na rzecz słownopokazowych, ciągła kontrola działań ucznia;
- skupiać uwagę ucznia na tym co najważniejsze – kolor, podkreślenie;
- umożliwiać pracę w małych grupach, korzystanie ze wsparcia i kompetencji kolegów;
- praca dydaktyczna, polegająca przede wszystkim na nauczaniu czynnościowym, opartym na działaniu ucznia, jego aktywności, zaangażowaniu, przeżywaniu, odkrywaniu i poznawaniu;
- zwiększać liczbę ćwiczeń np. usprawniających technikę gry na instrumentach perkusyjnych, dzwonek chromatycznych, flecie prostym (indywidualna praca nauczyciela z uczniem lub na zasadzie pomocy koleżeńskiej),
- zachęcać ucznia do udziału w zabawach muzycznych z użyciem prostszych instrumentów perkusyjnych,
- stwarzać okazje do częstego kontaktu ucznia z instrumentami, słuchania muzyki;
- umożliwiać udział w ćwiczeniach praktycznych utrwalających znajomość elementów muzyki, uwrażliwianie na nastrój i charakter słuchanych utworów.

Uczniowie słabowidzący

- właściwie umiejscowić dziecko w klasie (zapobiegając odbłaskowi pojawiającemu się w pobliżu okna, zapewniające właściwe oświetlenie i widoczność);
- zastosować zasady korelacji i kompensacji polegającej na zastępowaniu wzroku innymi zmysłami, wspieraniu zaburzonych funkcji,
- stosować zasady stopniowania trudności- dostosowaną do poziomu sprawności ucznia;
- w miarę potrzeby udostępniać materiały edukacyjne w wersji powiększonej;
- umożliwić obejrzenie z bliska przedmiotów, np. instrumenty, plansze ze znakami muzycznymi;
- zwracać uwagę na szybką męczliwość dziecka związaną ze zużywaniem większej energii na patrzenie i interpretację informacji uzyskanych drogą wzrokową
(wydłużyć czas na wykonanie określonych zadań);
- ćwiczenia nie mogą angażować receptorów wzroku dłużej niż przez 15 minut;
- umożliwiać dziecku korzystanie z płyt z nagraniami utworów omawianych na lekcji;
- umożliwiać wykonanie prac metodą projektu na kartkach większego formatu niż zwykła kartka papieru;
- często zadawać pytania: „co widzisz?” w celu sprawdzenia i uzupełnienia słownego trafności doznań wzrokowych;
- wydłużać czas pracy podczas zaliczeń;

Uczniowie z niepełnosprawnością ruchową, w tym afazją

- przystosować otoczenie klasowe ograniczając ilość przeszkód (np. podczas nauki tańca);
- jeśli uczeń nie jest w stanie zaśpiewać utworu, można zastąpić śpiewanie rytmiczną recytacją tekstu piosenki, lub poprosić o zapisanie tekstu;
- w razie trudności komunikacyjnych dziecka, stosować alternatywne sposoby komunikowania się z nim;
- wydłużać czas przeznaczony na wykonanie danego zadania;
- z uwagi na szybszą męczliwość i trudność w koncentracji uwagi organizować przerwy przeznaczone na odpoczynek;
- podczas oceniania dostrzegać głównie wysiłek włożony w wykonywane zadanie;
- zadawać krótkie, niezłożone pytania. Kierować do ucznia pytania z zachowaniem właściwego tonu i tempa wypowiedzi – powinna być ona niezbyt szybka, ale też i nie zbyt wolna;
- nagradzać każdą próbę komunikowania się ucznia;
- zapisywać na tablicy najważniejsze pojęcia z przeprowadzanej lekcji;
- kształtować u ucznia umiejętności rozładowywania napięcia psychoruchowego, np. stosowanie ćwiczeń rozluźniających;

- wdrażać pomoc koleżeńską i zachowania pro społeczne innych uczniów, wobec ucznia - kształtować umiejętności radzenia sobie z emocjami dzięki terapeutycznej roli muzyki.
- zachęcać do współpracy w grupie, umożliwiać uczniowi dyskusję z uczniami;
- w przypadku dziecka z afazją obserwować, słuchać i podążać za dzieckiem;
- umożliwić fonogestykę w przypadku problemów ze śpiewem;
- w razie potrzeby wydłużyć czas na odpowiedź ustną - pozostawić do decyzji ucznia to czy odpowie na forum klasy, czy tylko przy nauczycielu;
- nie należy wymagać odpowiedzi całym zadaniem, akceptować odpowiedzi krótkie, np. jedno lub dwuwyrzowe;
- skupianie uwagi ucznia na tym, co najważniejsze – kolor, podkreślenie - w razie niepełnosprawności rąk udostępnić uczniowi materiały z lekcji w postaci kserokopii - w przypadku nieczytelnego pisma umożliwiać uczniowi wykorzystywania komputera do sporządzania notatek i pisania prac.

Uczniowie z Autyzmem oraz z zespołem Aspergera

- eliminować bodźce rozpraszające, zdobywać uwagę dziecka poprzez: wołanie go po imieniu, nakierowanie twarzy w swoją stronę;
- używać krótkich zdań i podawać jasne instrukcje;
- unikać metafor, przenośni, nadmiernego mówienia;
- popierać informacje słowne tekstem pisany albo obrazem;
- jeśli uczeń nie jest w stanie zaśpiewać utworu, można zastąpić śpiewanie rytmiczną recytacją tekstu piosenki, lub poprosić o zapisanie tekstu;
- kształtować u ucznia umiejętności rozładowywania napięcia psychoruchowego, np. stosować ćwiczenia rozluźniające;
- wdrażać pomoc koleżeńską i zachowania pro społeczne innych uczniów wobec ucznia - kształtować umiejętności radzenia sobie z emocjami dzięki terapeutycznej roli muzyki;
- przedstawiać nowe pojęcia w sposób możliwie najbardziej konkretny;
- powtarzać polecenia, sprawdzać stopień zrozumienia polecenia, czekać aż uczeń rozpocznie pracę
- w razie trudności komunikacyjnych dziecka, stosować alternatywne sposoby komunikowania się z nim.
- wykorzystywać mowę ciała: mimikę, gestykulację, układ ciała;
- zachęcać ucznia, by w razie potrzeby prosił o powtórzenie, uproszczenie czy zapisanie polecenia;
- skupiać uwagę ucznia na tym co najważniejsze – kolor, podkreślenie - kreatywnie wykorzystywać zainteresowania ucznia np. angażować go do działań muzycznych takich jak śpiew w zespole, czy gra na instrumencie;
- często stosować tzw. pozytywne wzmocnienia: pochwały nagradzanie;
- dzielić zadania na wieloetapowe krótsze części;

- sprawdzać wiedzę ucznia w formie jaką preferuje (np. zamiast śpiewać piosenkę może rytmicznie recytować lub czytać jej tekst);
- uprzedzać osobę z autyzmem, kiedy ma nastąpić jakaś zmiana, np.: jeśli bawimy się wspólnie i zabawa dobiega końca, należy powiedzieć: „jeszcze jeden raz” lub „za dwie minuty skończymy”.

Uczniowie niedostosowani społecznie i zagrożeni niedostosowaniem społecznym

- w ocenie należy brać pod uwagę przede wszystkim cząstkowe efekty pracy ucznia;
- stosować zasady stopniowania trudności;
- motywować do pracy, nagradzać nawet za małe sukcesy;
- przywracać wiarę w możliwość uzyskania pozytywnych wyników w nauce i nadrobienia zaległości szkolnych, kształtować pozytywny stosunek do nauki i szkoły;
- wdrażać pomoc koleżeńską i zachowania pro społeczne innych uczniów wobec ucznia;
- kształtować umiejętności radzenia sobie z emocjami dzięki terapeutycznej roli muzyki;
- stosować aktywizujące metody i formy nauczania (np. wykonanie pomocy naukowej w postaci samodzielnie zrobionego instrumentu);
- kształtować cechy osobowości, tj. wrażliwość, uczciwość, pracowitość i kulturę osobistą (np. podczas słuchania muzyki);
- ukierunkować aktywności ucznia;
- kreatywnie wykorzystywać zainteresowania ucznia np. angażować go do działań muzycznych;
- wzmacniać poczucie własnej wartości poprzez angażowanie ucznia do dodatkowych działań, np. samodzielne tworzenie pomocy naukowych (np. prezentacje multimedialne);
- zwiększać liczbę ćwiczeń np. usprawniających technikę gry na instrumentach perkusyjnych, dzwonkach chromatycznych, flecie prostym (indywidualna praca nauczyciela z uczniem lub na zasadzie pomocy koleżeńskej), zachęcanie ucznia do udziału w zabawach muzycznych z użyciem prostszych instrumentów perkusyjnych;
- stwarzać okazje do częstego kontaktu ucznia z instrumentami, słuchania muzyki;
- ustalić zrozumiałe dla dziecka reguły, system pochwał i kar;
- stosować elementy arteterapii poprzez kontakt z muzyką;
- stwarzanie możliwości do własnych wypowiedzi za pomocą różnorodnych środków muzycznych (śpiew, taniec, gra na instrumencie);
- stosować zasadę dominacji wychowania w celu wzbogacenia osobowości ucznia ze szczególnym naciskiem różne dziedziny sztuki.

Uczeń z zaburzeniami zachowania lub emocji

- pomagać uczniowi w radzeniu sobie ze stresem;
- kształtować u ucznia umiejętności rozładowywania napięcia psychoruchowego, np. stosować ćwiczenia rozluźniające;
- nie stwarzać atmosfery napięcia, zdenerwowania (np. podczas występu solowego);
- umożliwić zaliczania materiału w późniejszym terminie;
- pozostawić do decyzji ucznia tego czy odpowie na forum klasy, czy tylko przy nauczycielu;
- rozwijać zainteresowania muzyczne (śpiew, gra na instrumencie itp.), uczyć samodzielności w przygotowaniu do własnej prezentacji;
- dostarczać wielu możliwości do działania i osiągnięcia sukcesów ;
- motywować do aktywności (udział w muzycznych kołach zainteresowań, nauka w szkole muzycznej);
- zwiększać liczbę ćwiczeń np. usprawniających technikę gry na instrumentach perkusyjnych, dzwonkach chromatycznych, flecie prostym (indywidualna praca nauczyciela z uczniem lub na zasadzie pomocy koleżeńskiej),
- zachęcanie ucznia do udziału w zabawach muzycznych z użyciem prostszych instrumentów perkusyjnych;
- stwarzać okazje do częstego kontaktu ucznia z instrumentami, słuchania muzyki;
- wzmacniać poczucie własnej wartości poprzez angażowanie ucznia do dodatkowych działań;
- ustalić zrozumiałe dla dziecka reguły, system pochwał i kar;
- wdrażać pomoc koleżeńską i zachowania pro społeczne innych uczniów wobec ucznia - zastosować elementy arteterapii poprzez kontakt z muzyką;
- stwarzanie możliwości do własnych wypowiedzi za pomocą różnorodnych środków muzycznych (śpiew, taniec, gra na instrumencie).
- kształtować umiejętności radzenia sobie z emocjami dzięki terapeutycznej roli muzyki;

Uczniowie z ADHD

- pomagać uczniowi w skupieniu się na wykonywaniu jednej czynności;
- wydawać jasne, precyzyjne polecenie (na raz tylko jedno polecenie);
- formułować informacje dotyczące pracy domowej w sposób jasny i przejrzysty;
- przypominać o regułach;
- skupiać uwagę ucznia na tym co najważniejsze – kolor, podkreślenie;
- często chwalić ucznia za pozytywne zachowanie;
- angażować ucznia w konkretne działania;
- w miarę potrzeby opracować zrozumiałe dla ucznia kontrakt (może być w formie ustnej); - zapewnić uczniowi miejsce w pierwszej ławce;

- ustalić zrozumiałe dla dziecka reguły, system pochwał i kar;
- usuwać z otoczenia dziecka przedmioty, plakaty, obrazki, które mogą je rozpraszać;
- w miarę możliwości działać według wcześniej ustalonego planu;
- nie zmuszać na siłę do śpiewania, czy wykonywania ćwiczeń sprawiających uczniowi trudność;
- dawać więcej czasu na opanowanie danej umiejętności, cierpliwie udzielać instruktażu;
- podczas oceniania brać przede wszystkim pod uwagę stosunek ucznia do przedmiotu, jego chęci, wysiłek, przygotowanie do zajęć w materiały, niezbędne pomoce itp. włączyć do rywalizacji tylko tam, gdzie uczeń ma szansę na odniesienie sukcesu.

Uczeń zdolny

- stosować indywidualne formy pracy na lekcji;
- umożliwiać poszerzanie wiedzy o treści wykraczające poza podstawę programową;
- zachęcać do korzystania z różnych form rozwoju zainteresowań (zespół wokalny/instrumentalny, szkoła muzyczna);
- przygotować do konfrontacji posiadanej wiedzy z wymaganiami konkursowymi;
- różnicować obszerność i terminowość prac; - poszerzać treści programowe z muzyki;
- zwiększyć wymagania edukacyjne;
- przydzielać trudniejsze zadania podczas pracy grupowej lub indywidualnej (np. wykonanie partii solowej utworu, prezentacja – samodzielne przygotowanie fragmentu lekcji);
- stwarzać sytuacje wyboru zadań, ćwiczeń o większej skali trudności, lub prac dodatkowych (np. własne kompozycje, recenzje z koncertów itp.);
- przydzielać specjalne role np. asystent, konferansjer koncertu itp.;
- powierzyć współorganizację konkursów wiedzy muzycznej – etap szkolny;

Specyficzne trudności w uczeniu się- Dysleksja rozwojowa

- zapewnić większą ilość ćwiczeń, aby uczeń opanował daną sprawność, (dotyczy opanowania kroków podstawowych tańca);
- wielokrotnie tłumaczyć i wyjaśniać zasady i reguły różnych zadań muzycznych;
- pozwalać na korzystanie ze śpiewników, wzorów, zapisów nutowych;
- liberalnie oceniać wytwory artystyczne ucznia (śpiew, gra na instrumencie);
- nie zmuszać do śpiewania, czy wykonywania ćwiczeń sprawiających uczniowi trudność - zawsze uwzględniać trudności ucznia;
- w miarę możliwości pomagać, wspierać, dodatkowo instruować, naprowadzać, pokazywać na przykładzie;

- podczas oceniania brać przede wszystkim pod uwagę stosunek ucznia do przedmiotu, jego chęci, wysiłek, przygotowanie do zajęć w materiały, niezbędne pomoce itp.

Dysgrafia

- w przypadku ucznia z dysgrafią wskazane jest akceptowanie pisma drukowanego, pisanie na komputerze, zwłaszcza prac obszernych (referatów);
- nie należy oceniać estetyki pisma, np. w zeszytach;
- w ocenianiu zwrócić większą uwagę na wysiłek włożony w wykonanie zadania, niż ostateczny efekt pracy;
- jeśli pismo dziecka jest trudne do odczytania, można zamienić pracę pisemną na wypowiedź ustną lub napisaną na komputerze.

Dysortografia

- podczas prac pisemnych nie oceniać popełnianych błędów ortograficznych, a skupić się na znajomości treści danego materiału;
- oceniać przede wszystkim tok rozumowania, a nie techniczną stronę liczenia (np. w przypadku metrum i wartości nut);
- w ocenianiu zwrócić większą uwagę na wysiłek włożony w wykonanie zadania, niż ostateczny efekt pracy.

Uczeń z niepowodzeniami edukacyjnymi

- w miarę możliwości pomagać, wspierać, dodatkowo instruować, naprowadzać, pokazywać na przykładzie;
- dzielić dane zadanie na etapy i zachęcać do wykonywania etapami;
- nie zmuszać do śpiewania, czy wykonywania ćwiczeń sprawiających uczniowi trudność;
- dawać więcej czasu na opanowanie danej umiejętności, cierpliwie udzielać instruktażu;
- nie krytykować, nie oceniać negatywnie wobec klasy;
- unikać abstrakcyjnych, trudnych dla ucznia pojęć;
- podczas oceniania brać przede wszystkim pod uwagę stosunek ucznia do przedmiotu, jego chęci, wysiłek, przygotowanie do zajęć w materiały, niezbędne pomoce itp.;
- włączać do rywalizacji tylko tam, gdzie uczeń ma szansę na zdobycie zadawalającego wyniku;
- zawsze uwzględniać trudności ucznia;
- oceniać przede wszystkim tok rozumowania, a nie techniczną stronę liczenia (np. w przypadku metrum i wartości nut);
- wielokrotnie tłumaczyć i wyjaśniać zasady i reguły różnych zadań muzycznych;
- pozwalać na korzystanie ze śpiewników, wzorów, zapisów nutowych;

- liberalnie oceniać wytwory artystyczne ucznia (śpiew, gra na instrumencie);
- zapewnić większą ilość ćwiczeń, aby uczeń opanował daną sprawność (w razie potrzeby zwolnić z wykonania ćwiczeń przerastających możliwości ruchowe ucznia), dotyczy w przypadku opanowania kroków podstawowych tańca;
- stosować zasady stopniowania trudności;
- motywować do pracy, nagradzać nawet za małe sukcesy;
- stosować elementy arteterapii poprzez kontakt z muzyką; stwarzanie możliwości do własnych wypowiedzi za pomocą różnorodnych środków muzycznych (śpiew, taniec);
- zwiększać liczbę ćwiczeń np. usprawniających technikę gry na instrumentach perkusyjnych, dzwonkach chromatycznych, flecie prostym (indywidualna praca nauczyciela z uczniem lub na zasadzie pomocy koleżeńskiej), zachęcanie ucznia do udziału w zabawach muzycznych z użyciem prostszych instrumentów perkusyjnych;
- stwarzać okazje do częstego kontaktu ucznia z instrumentami, słuchania muzyki;
- przywracać wiarę w możliwość uzyskania pozytywnych wyników w nauce i nadrobienia zaległości szkolnych, kształtować pozytywny stosunek do nauki i szkoły;

Uczeń z deficytami kompetencji i zaburzeń sprawności językowych

- zapewniać w klasie atmosferę bezpieczeństwa i akceptacji;
- pomagać uczniowi w radzeniu sobie ze stresem; - kształtować u ucznia umiejętności rozładowywania napięcia psychoruchowego, np. stosować ćwiczenia rozluźniające;
- nie stwarzać atmosfery napięcia, zdenerwowania;
- stosować elementy arteterapii poprzez kontakt z muzyką; stwarzanie możliwości do własnych wypowiedzi za pomocą różnorodnych środków muzycznych (śpiew, taniec, gra na instrumencie).
- przekazywać wiedzę za pomocą kilku kanałów (np. słuchowego i wzrokowego);
- pozytywnie motywować do pracy nad przezwyciężaniem istniejących trudności;
- wzmacniać poczucie własnej wartości;
- naprowadzać podczas czytania i pisania, wydawać krótkie polecenia.

Uczeń objęty pomocą ze względu na sytuację kryzysową lub traumatyczną

- zastosować elementy arteterapii poprzez kontakt z muzyką; stwarzanie możliwości do własnych wypowiedzi za pomocą różnorodnych środków muzycznych (śpiew, taniec, gra na instrumencie);
- pobudzać wszechstronny rozwój ucznia;
- wspierać ucznia stwierdzeniami: wierzę, że ci się uda, że osiągniesz ten cel;
- rozwijać zainteresowania i uzdolnienia muzyczne;

- podnosić poziom samoakceptacji;
- rozładowywać negatywne napięcia, emocje i agresję;
- kształtować u ucznia umiejętności rozładowywania napięcia psychoruchowego, np. stosować ćwiczenia rozluźniające;
- uaktywniać na otwarcie się ucznia mającego problemy z nawiązaniem kontaktów;
- przygotować ucznia do uczestnictwa i odbioru muzyki;
- stopniować trudności sytuacji zadaniowych, tak by uczeń mógł odnieść sukces;
- okresowo wydłużać czas potrzebny na pisanie sprawdzianów i kartkówek;
- zapewnić w klasie atmosferę bezpieczeństwa i akceptacji;
- wspierać w sytuacjach trudności z koncentracją uwagi;
- zwiększać liczbę ćwiczeń np. usprawniających technikę gry na instrumentach perkusyjnych, dzwonkach chromatycznych, flecie prostym (indywidualna praca nauczyciela z uczniem lub na zasadzie pomocy koleżeńskiej), zachęcanie ucznia do udziału w zabawach muzycznych z użyciem prostszych instrumentów perkusyjnych,
- stwarzać okazje do częstego kontaktu ucznia z instrumentami muzycznymi i słuchania muzyki.

Uczeń zaniedbany środowiskowo

- w miarę możliwości pomagać, wspierać, dodatkowo instruować, naprowadzać, pokazywać na przykładzie;
- stosować zasady stopniowania trudności;
- motywować do pracy, nagradzać nawet za małe sukcesy;
- przywracać wiarę w możliwość uzyskania pozytywnych wyników w nauce i nadrobienia zaległości szkolnych, kształtować pozytywny stosunek do nauki i szkoły;
- wdrażać pomoc koleżeńską i zachowania pro społeczne innych uczniów wobec ucznia - dzielić dane zadanie na etapy i zachęcać do wykonywania etapami;
- dawać więcej czasu na opanowanie danej umiejętności, cierpliwie udzielać instruktażu;
- podczas oceniania brać przede wszystkim pod uwagę stosunek ucznia do przedmiotu, jego chęci, wysiłek, przygotowanie do zajęć itp.;
- przekazywać wiedzę za pomocą kilku kanałów (np. słuchowego i wzrokowego);
- zachęcać do staranności podczas wykonywanych zadań;
- pozytywnie motywować do pracy nad przezwyciężaniem istniejących trudności, itp.;
- pomagać w selekcji materiału do nauki;
- często odwoływać się do sytuacji z życia codziennego i do konkretów,
- w czasie lekcji upewniać się czy uczeń właściwie zrozumiał treść zadań i poleceń,

- ukierunkowywać na właściwą odpowiedź poprzez zadawanie pytań krótkich, pomocniczych, naprowadzanie na prawidłowe rozwiązanie,
- często utrzymywać zdobytą wiedzę i umiejętności,
- upewniać się czy uczeń dokończył rozpoczęte na lekcji zadanie, zanotował zadanie domowe (do czasu wypracowania u niego takiego nawyku).
- kształtować u ucznia umiejętności rozładowywania napięcia psychoruchowego, np. stosować ćwiczenia rozluźniające;
- zwiększać liczbę ćwiczeń np. usprawniających technikę gry na instrumentach perkusyjnych, dzwonkach chromatycznych, flecie prostym (indywidualna praca nauczyciela z uczniem lub na zasadzie pomocy koleżeńskiej),
- zachęcanie ucznia do udziału w zabawach muzycznych z użyciem prostszych instrumentów perkusyjnych,
- stwarzać okazje do częstego kontaktu ucznia z instrumentami muzycznymi i słuchania muzyki.

Uczniowie z chorobą przewlekłą

- zapewnić poczucie bezpieczeństwa psychicznego i fizycznego;
- pomóc w pokonywaniu trudności, uczyć nowych umiejętności;
- budować dobry klimat i przyjazne relacje klasowe (zwłaszcza podczas indywidualnego występu);
- traktować chore dziecko jako pełnoprawnego członka klasy;
- uwrażliwiać dzieci zdrowe na potrzeby i przeżycia dziecka chorego;
- uwrażliwiać dziecko z chorobą przewlekłą na potrzeby i przeżycia innych uczniów;
- rozwijać zainteresowania muzyczne (śpiew, gra na instrumencie itp.),
- uczyć samodzielności w przygotowaniu do własnej prezentacji;
- dostarczać wielu możliwości do działania i osiągania sukcesów (np. zachęcać do udziału w konkursach muzycznych);
- motywować do aktywności (udział w muzycznych kołach zainteresowań, nauka w szkole muzycznej).

Uczniowie z trudności adaptacyjnych związanych z różnicami kulturowymi lub ze zmianą środowiska edukacyjnego, w tym związanych z wcześniejszym kształceniem za granicą

- dzielić materiał do nauki na mniejsze części,
- pozytywnie motywować do pracy nad przezwyciężaniem istniejących trudności, itp.,
- stosować polisensoryczne metody nauczania,
- stosować wzmocnienia pozytywne,

- dzielić materiał do wyuczenia na partie, egzekwować wiedzę częściej, ale każdorazowo z mniejszego zakresu,
- pozwalać na pracę we własnym tempie, dyskretnie ją monitorując,
- stopniować trudność sytuacji zadaniowych,
- pomagać w selekcji materiału do nauki,
- często powtarzać nowe treści,
- wspierać w sytuacjach trudności z koncentracją uwagi,
- wzmacniać poczucie własnej wartości,
- urozmaicać sytuacje zadaniowe, dzielić materiał na mniejsze części, stopniować poziom trudności,
- indywidualizować pracę na lekcji,
- bazować na przykładach z życia codziennego,
- w pracy lekcyjnej stosować gotowe pomoce dydaktyczne,
- często utrzymywać zdobytą wiedzę i umiejętności,
- oceniać głównie chęci i wkład pracy włożony w wykonanie zadania,
- upewniać się czy uczeń dokończył rozpoczęte na lekcji zadanie, lub zrobił notatkę z lekcji w zeszycie